

AZERBAJCAN

AZERBAIDJAN

АЗЕРБАЙДЖАН

ASERBAIDSCHAN

Azerbaycan Millî Birliđinin Organıdır

EDITOR: „AZERBAJCAN“

Munich 5, Rumfordstr. 34/3, Tel. 290 660 Germany

Druck: Buchdruckerei Dr. Peter Belej, München, Hohenwaldeckstr. 18, Tel. 4 08 18

MUNICH

3 üncü yıl

Nisan 1953

Sayı 11

AZERBAIJAN

AZERBAIDJAN

АЗЕРБАЙДЖАН

ASERBAIDSCHAN

3 üncü yıl

Nisan 1953

Sayı 11

Azerbaycanın sabik naziri Sey-Ul-İslamza- denin Radio „Azadlık“ vasitesiyle halkımıza müracaatı

EZİZ VETENDAŞLAR!

27 Nisan 1920-ci yılında Kızıl Kreml Azerbaycan istiklalını kanlar içinde boğdu.

Bugün, Azerbaycanın en kara günüdür. Bugün 1918-ci yıl 28 Mayıs istiklal güneşinin Kuzeyden gelen kara bulutlarla örtüldüğü gündür.

Dehşetli bir esaretin ifadesi olan 27 Nisan yalnız Azerbaycanın değil, bütün Kafkas ve Türk-müselman dünyasının ma'tem günüdür. Sovyet esareti altında geçen bu otuz üç yıl milletimizin ömründen getmiş. Sovyetlerde geçen her yıl insanın ömründen gedir, kalbinin bir hissesini söküp götürür. Bu meş'um günde milletimizin ve Sovyet esiri başka halkların yüreği ancak biricik arzu ile doludur: o da hürriyet ve istiklâl arzudur sülh arzusu, en büyük nimet olan azad emek, hür yaşayış, şahsi hürriyet arzusu! Sovyet diktatorları 1920-inci yılda genç, güzel, güler yüz, merd, Türk-müselman dünyasında ilk demokratik cumhuriyet olan vatanımızı cebren işgal ettiler.

Azerbaycanın zaptı, bolşeviklere haylı kan ve gayret sarfına mal oldu, çünkü cebri sovyetleştirmeden evvel Azerbaycanda, Azeri—Türkler arasında komünist mefkûresine meil etmiş olanlar hiç yok gibi idi. Hâttâ 26 Bakû komisarları yâni ceadları içinde Meşedi Aziz-bekovdan başka br Azeri-Türk bulunmuyordu.

Bolşevikler bizim memleketimizde, Kızıl Ordu zorbalıkları, çekistlerin işkence ve katliamları, cebri kolektivleşdirme, arası kesilmeyen sürgünler, dinin küfrane ve milli medeniyetin ayaklar altında çiğnenmesi şeklinde tecelli eden bir komüist diktatörlüğü kurdular.

Memleketimizi müstemlekeye çevirerek, komünizm için bir tecrübe

sahesi haline getirdiler ve vatandaşlarımızla bitmez tükenmez servetlerimizi de bütün beşeriyete komünizm vahşetini yaymak için istismar ediyorlar.

Biz Azeri-Türkler, böyle caniyane bir maksat için gönüllü olarak tek bir kuruş para, tek bir zarra emek, tek bir damla Azeri kanı vermedik.

Azerbaycan halkının yaratıcılık kuvveti namütenahı olduğu kadar, vatanımızın serveti de namütenahidir. Buna bakmayarak milletimiz acınacaklı bir haldedir.

Hürriyet aşığı kahraman Azeri-Türkleri, buna dözebilmezlerdi: İnsanın şahsiyetini öldüren, insan fikriyatına ve vicdanına tehakküm eden, insanı istismar için ham bir material haline salan, ilim ve san'at azadlığını yok eden, azad düşünen ziyalılarını işkenceye tabî eden, insanları yarı çıplak köleler haline getiren komünizme karşı aramsız üsyanlar çıkardılar.

Bütün bu üsyanları bolşevikler kan deryası içinde boğdular. İkinci dünya harbinden sonra, kitle halindeki hapisler, sürgünler ve katliamlar yerine, bu defa, Türk-müselman halklarının topdan cismen ve ruhen imhasını kaim kıldılar. Ama bu yıl, Azerbaycanın bu kara gününde biz Azeri-Türklerinin ve Sovyet esiri bütün milletlerin yüreğini ümütlerle dolduracak mühüm vakalar olmuş. Amerika başda olarak Hür Dünya Sovyet emperyalizmine karşı vahid bir cephe kurmuştur.

Hür halklar, hürriyet demokrasi bayrağı altında daha sık birleşirler. Yeni yıl erefesinde olduğu gibi Amerika halkının iradesi yine de Prezident Eyzenhauerin nutkunda bütün açıklığı ile her insana bildirildi. Bu irade hürriyet uğrunda, zorbalık ve tecavüzkârlık siyasetine son verileceğine her insanı inandırır.

Bu irade, Sovyet emperyalistlerinde korku ve kin yarattığı gibi, hürriyetleri uğrunda çarpışan milletlerin maneviyatını yükseltir ve bolşevizm üzerinde nihai zefere inandırır.

Bu irade bizlere, Siz - vatandaşlarımızın kurtuluşu uğrunda savaşan kardeşlerinize de manevi kuvvet veriyor. Biz, Amerika ictimai teşkilatları tarafından kurulmuş ve „Hamını kurtarmak, hamıya hürriyet“ şiarı altında Sovyet emperyalizmi aleyhine mücadele yürüten Amerika komitesi ile iş ve savaş birliği kurmuşuz.

Hür dünyada mevcut olan ictimai antikomünist teşkilatlarla iş birliğimiz, hür halkların, Sovyet esiri halklarla kurulmakta olan ittifakının temelidir.

Sovyet istibdadının ölümünü ben bu ittifakta görürüm. Bugün de,

mezkûr Amerika komitesinin yardımı ile kurulmuş, „Azadlık“ radyosu vasitasile Size müracaat ediyorum.

Aynı zamanda bütün hür dünyadan, ve hususen hür müselman devletlerinden rica ediyorum ki:

Kremlin kurbanı olan bütün Türk-Müselmanların müdafaası leyhine seslerini yükseltsinler. Umumiyetle, bolşevizm mahkûmu bütün halklar meselesini, bilhassa Türk-müselman halkları meselesini Birleşmiş Milletler Teşkilatı karşısına koysunlar.

Ben eminim ki, Hür Dünya halkları ile Sovyet mahkûmu halkların dostluğu komünizm istibdadına son verecek ve bütün dünya halklarını seadet ve refaha kavuşturacaktır. Vatanımızın üfüklerinde istiklâl güneşi doğacaktır. Bu güneşin altında Azeri-Türkleri ilham dolu yüreklerle yaşayacak ve yaratacaklar.

Yaşasın Azad ve müstekil Azerbaycan

Yaşasın Azeri-Türk Milleti!

Azerbaycanın matem günü

Sovyet matbuatı, Sovyet radyoları her yıl Nisan ayının 28-de „Nisan inkılabı“ adlandırdığı bir tebeddülattan bahsediyor. Bu „inklaba“ hesr olunan cildlerle eserlerde 28 Nisan günü Azerbaycan halkının istiklâle kavuştuğu gün gibi gösterilir . . . Hakikaten böyle bir inkılab hadisesi olmuş mu? Asla, bir defa „bu halk bayramının“ biri Mayıs günü ile bayram edilmesi, Sovyetlerin özlerinin de 28 Nisan gününün inkılabî mahiyet taşıdığından şüphe ettiklerini gösterir.

O zaman milyonlarca günahsız insan kurbanı hesabına, Kızıl Kreml böhranlı bir devr geçirirdi. Varlığının en şüpheli günlerini yaşıyordu. Komünist Moskva sefalet, açlık, ihtiyaç, içerisinde boğulurdu. Sovyet İttifakının gerek kızıl ordusunun midesini doyuracak iaşesi, gerek zedelenmiş ve dağılmış fabrikaları harekete getirmek için Petrol, ve gerek bu fabrikaları techiz etmek için ham maddesi yok idi. Bütün teserrüfat vatandaş harbinde tahrib edilmiş Rus ya hayatının bütün saheleri durmuştu.

Bir sözle Kızıl Kremliktisadi alanda olduğu gibi, siyasi sahede de büyük bir böhran geçiriyordu. Başda Lenin olmak üzere bolşevikler korkunç durumdan çıkmak için, yollar araştırıyorlardı. Bu yolları bulmakta gecikmediler. Kreml hür ve mustakil demokratik devletleri istila etmek için, yarı başı bozuk, yarı haydut Kızıl Orduya hücum emrini verdi. Komünist Bolşevikler partisi „bütün halklara hürriyet şiarını ortaya atmakla asıl maksadı gizletmege çalışıyordu. 1920-inci yılda Stalinin Lenine gönderdiği aşağıdaki telegraf Sovyet hürriyetinin mahiyetinin ne olduğunu gösteriyor.

Telegrafta yazılıyordu: „Şimdiki mücadele güney ve Hazer uğrunadadır, bu mıntakaları elimize getirmek için bir kaç hafif tonajlı Torpido ve iki su altı lâzımdır. Bunun için bütün zorlukları aradan kaldırmanızı yalvararak sizden rica ederim. İstenilen yardımı derhal verseniz bununla ileri yürümeyi tamim etmiş olacaksınız. İstenilenleri bir an evvel göndermiş olsanız Bakû, Türkistan, Kuzey Kafkasya, mutlaka bizim olacaktır.“ Stalin bu gösterişini takib ederek Kirovla Orjonikidze başcılık ettikleri onbinlerce Kızıl Ordu 27-si Nisan gecesi Azerbaycan Topraklarına sokuldu.

Böylelikle genc Azerbaycan Demokratisi Sovyetlerin hiylesine kurban gitti. Sovyet rejimi kurular kurulmaz, harbi komünizmin „senayileşdirmenin“ ve kollektivleşdirmenin ağır yükü, Azerbaycanın üzerine yüklendi. Kreml Diktatorları dünya efkârı umumiyesini aldatmak, onun sempatisini kazanmak maksadı ile, „Milli Cumhuriyetler istedikleri vakit Sovyetler İttifakı terkibinden ayrılmak hukukuna malikdirler“, maddesini anayasaya kayd etmiştir. Acaba bu haktan istifade etmeğe kimin hakkı vardır. Böyle bir teşebbüste bulunmak hayallarına düşenler bulunursa, Onlar ilk önce kendi idam hükmünü imzalamalıdır. 28 Nisan günü Azeri Türklerinin istiklâl günü değil, O, Ekim ihtilalından doğan kızıl Sovyet diktatorlarının Azerbaycan istiklâlını kanlar içerisinde boğduğu gündür.

28 Nisan müthiş bir esaretin ifadesidir. İstiklâl aşkı ile dolu kalbler her yıl 28 Nisanda bir daha acıyor ve yarası derinleşir.

Sovyet koşunlarının Azerbaycana getirdiği dehşet ve felaket çok büyük olmuştur. Kızıl Ordu birlikleri Azerbaycan topraklarına girer girmez, kılınların ambarlarında bulunan sonuncu erzak denesini, şehir dükkanlarında yiyecek ve giyecek bütün şeyleri yük vagonlarına doldurarak Moskva'ya gönderdiler. İşte „Proletar kardeşliğinin“ en numunevi bir örneği... Nisan hadisesi baş gösteren gibi Çeka, sonra GPU ve soira NKVD - ve şimdi ise MVD-ye çevrilen

Sovyet gizli polisi, komünist hükümetini möhkemlendirmek, onun karşılaştığı zorluğu bertaraf etmek için yol üzerindeki bütün minaları kaldırdı.

Sovyet propaganda boruları daima, Sovyet halkının birliğinden, Sovyet hükümetine komünist partisine sedaketinden bahs ediyor. Mamafı, Azeri-Türkleri hiçbir zaman yalnız sovyetler değil, hiçbir işgalçı kuvvetin karşısında boyun eğmemiş. 1804-inci yılda sonuncu istehkâm olan Gence bütün Çar kuvvetleri tarafından işgal edildikten bugüne kadar Azerbaycan dayıma üsyan ve mücadele halinde olmuştur. 1920-inci yıl Gence ve Karabağda, 1922-inci yılda Karakoyunlu'da, 1929-uncu yıl kollektivleşdirme aleyhine Azerbaycanın bütün mıntakalarında çıkan üsyanlar, 1930-uncu yılda hakimiyeti bir kaç hafta elde saklamağa muvaffak olan Şeki üsyanı ve gene aynı yılda dini mahv eden komünist siyasetine karşı Şamhor hadisesi, bolşevik iddialarının ne kadar çürük olduğunu canlı delillerle isbat etmiştir.

Bu üsyanlar dehşetli oldukları gibi, Kızıl emperyalist kuvvelerine ağır zaiat vermiştir. Çarlar gibi kızıl Kreml de üsyanları kızıl askerlerin süngüleri zorunda boğmuş. Bu devirde katil edilen on binlerce Azeri-Türkün kanı kurumadan 1936-inci yılda, Azerbaycan'da yeni dehşetli kitlevi temizleme başladı. Azerbaycan Millî Ordusunun tasviyesi ile başlayan bu temizleme çok amansız ve rehmsiz başa çatırılmıştır. Bu bolşevik cinayetinin sonucunda Azerbaycan alimlerinin, ediblerinin, şair ve diğer san'at sahblerinin büyük bir hissesi hapse alınmış, Sibiryaya sürülmüştür. Bu komünist tedhişi neticesinde Azerbaycan elli yıldan beri yetiştirdiği en değerli evladlarını kayb. etmiştir. Biri birini takib eden bu temizlemelerde mürsüdlere göz kapamadan uşaklık eden en sadık bolşevklere bile, Moskva merhamet ve itimad etmemiştir.

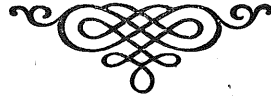
Sovyet anayasasında „Bakû Petrolü“ Azerbaycanın değil, Sovyet İttifakının mülkiyeti olması“ haktta ayrıca bir madde kayd edilmesinin bu bakımdan mânası aydındır. Bakû Petrol mıntakaları idare bakımından da Azerbaycan hükümet idarelerine değil, bilvasta Moskva'ya tabi, ve oradan da idare edilir 1926-inci yılda sovyetler ittifakındaki Türk ve müselmanların Bakû'da, birinci ve sonuncu Türkoloji kurultayında kabul ettikleri Latin alfabisi, Moskovanın „beraber hukuklu“ Azerbaycan Cumhuriyetinin iç işlerine müdahile ettikten sonra 1939-uncu yılda Rus alfabisi ile evez edilmiştir. Böylelikle Azeri-Türklerinin ahengine uygun tertip olunmuş milli alfabisi ihanetkâr komünistlerin „formaca milli, mezmunca sosyalist“ şuarına kurban edilmiştir.

Rus alfabisi Azerbaycanda hiçbir zaman formaca milli olmamış ve loabilmez de . . . 1936-inci yıla kadar milleti Türk tanınan Azerbaycan üzerinden Türk sözünün götürülmesi ruslaştırmak ve Azerbaycanı Türk-Müselman dünyasından ayırmak için alınan bir tedbir idi. Bu hadiseden sonra Türk sözü tedaris kitaplarından da silinip atıldı. Sovyet hükümeti bu tedbirle de kiyafetlenmemiştir. O, Azerilerin çok büyük tentene ile milli ve dini bayramların da kandan haric i'lan etmiştir. Bu bayramların yerine komünist, bayramlarını yerleştirmiş ve bu vasıta ile de Azerbaycanı milli âdet ve ananelerinden uzaklaştırmaya çalışmışlardı.

Bir sözle gözlere milli görükecek, kafalarda milli düşünlecek ne varsa mahv etmişler.Tarihin tam gedim devirlerinden zengin hayat geçiren Azerbaycan, Sovyetlerin burada yürüttükleri imha siyaseti neticesinde sefalet ve felaket bucağına çevrilmiştir. Kendi ihtiyaçlarından başka, her yıl binlerce kilogram buğday satan Azeri köylüleri kollektivleştirme neticesinde acınacaklı bir duruma getirilmiştir. İşte Sovyetlerin Azerbaycana getirdikleri vahşetin bir kaç nümunesi budur . . . Azeri-Türkleri Sovyet emperyalist siyaseti aleyhine yürüttüğü inadlı mücadele bir dakika olsun tereddü etmemiş ve istiklâl idealını zayıflatmamıştır.

Azerbaycanın düçar olduğu matemin 33-üncü yılında kalblerimizi ümitlerle dolduran bir amil budur ki: hürriyet seven milletler, başta sülhün dayağı Amerika olmakla Sovyet tecavüzkârlığına karşı vahid bir cephe yaratmışlar. Tek ve Hür bir Dünya uğrunda giden mübarize, kanlı Sovyet emperyalizmine son verecek İnşallah!

E. Sultan

M. C. Bagirovun yükselişi

Sovyetlerin,müselman dünyasını öz tecavüzkâr siyasetine bir alet kılmak için,müselman memleketlerinde, yaptığı intirikalarını ifşa ederken, Sovyetler İttifakında ezilen, kanları sel gibi akan 40 milyon müselmanların feci halinide sürüyoruz.Hür Müselman Dünyasına müracaatlarımızda bir delil olarak bunu da gösterirdik ki: „Kremlinin Müselmanlara itimadı o kadar azdır ki, ne Sovyet sefirleri arasında, ne de Sovyet „İttifakının yüksek devlet mevkiinde tek bir müselmana rastlamazsınız.“ Bu günlerde, Moskov radyosunun verdiği habere göre Azerbaycan Komünist Partisinin baş kâtibi Mir Cefer Bağirov, Sovyet İttifakı Komünist Partisi Prezidumunun namzedliğine getirilmiştir.

Eski Azerbaycan komünist liderleri içinde bugüne kadar yalnız Bağirov sağ kalmış ve yüksek mevkiye tutunabilmiş. Ama, nasıl tüyler ürperdici cinayetler, katliamlar, pahasına. Azerbaycanın Sovyetler tarafından istilasının ilk illerinde Bağirov Az. Çekanın başında idi. Hayli zaman Sovyetler İttifakının, bugünkü baş Celladı Lavrenti Beriya onun muavini ve yakın dostu idi. İkisinde elleri dirseğe kadar Azeri-Türk kanına bulaşmış. Bağirov'un celladlığı bütün dehşetle kollektivleştirme yıllarında özünü gösterdi. Bu yıllarda Azeri-Türkleri sovyetlere karşı aramsız üsyanlar çıkardılar.

Bu devirde Bağirov'un NKVD-çileri köylüleri koyun sürüsü gibi, karşılına katarak kolhoza yazılmağa mecbur ediyorlardı. İmanlara, Hacı Ahunlara, Saday beylere, Seyid Ahmedlere, Kâmranlara galib gele bilmeyen Bağirov Azeri-Türk, kadınlarını, çocuklarını, ihtiyaçlarını sürgün ettirdi. 1930-uncu yılda İran sınırına yakın Azerbaycan köyleri Bağirov'un eli ile büsbütün boşaltıldı. Bu devirde Bağirov'un cinayetleri, Kremlin ağalarına bile çok göründü. Bağirov Tiflise „Zakvodhoz“ reisliğine tayin olundu Lakin Movkva bu sadık kölesinden geçemezdi. Bir az sonra Kreml Bagirovu yükselterek Azerbaycan komünist partisinin başkâtibi tayin etti.

Bagirov'dan evvel bu mevkiye Kremlin Azeri-Türklerden kimseni tayin etmemiştir. Bagirov'un köle ruhunu ve korkak bir cellad olduğunu bildiği için, Kreml onu bu vazifeye tayin etti. Ağalarının yüksek ihtimadını doğrultmak için, Bağirov bu vazifesine, tıpkı Stalin gibi, eski partiya arkadaşları olan Ruhulla Ahundofları, Vezirofları,

Hesen, Hüseyin Rehmanofları ve başkalarını öldürtmekle, başladı. Azerbaycanı „burjua milliyetçilerinden“: nerimançılardan, hanbudakçılardan, temizledi.

Azerbaycan münevverleri aleyhine amansız bir hücumla geçti: Ahmed Cevat, Hüseyin Cavid, Müşfik, Sultan Mecid Ganizade gibi şair ve ediblerimiz, Abbas Mirze Şerifzade, Ülvi Receb gibi ince sanatkarlarımız, yüzlerce âlimlerimiz tedrici ölüme mahkûm edilerek Sibirya'ya sürüldüler. Üniversitelerimiz, institutlarımız, âdeta âlimsiz bırakıldı. Genç studentlerimiz deste-deste haps edildiler. Millî kültürümüzü, milli en'elerimizi, mukaddes dinimizi kökünden kazıp atmak için, Politbürodan verilen emirleri yerine yetirmekte, Bagirov, derisi üzülünceye kadar çabaladı.

1950-inci yılda âlimlerimize karşı Kreml tarafından tasarlanan yeni hücumu Bagirov açtı. Bugünkü halisi, ağası ve cinayet işler ortağı Beriyanı teklid ederek Azerbaycanda ve Bakû'de bolşevik teşkilatının tarihi“ adlı bir kitabı yazmış. Bu kitabı Stalin adı ile başlayıp ve bitirmiş. Yaltaklığın en iğrenç olan komünist yaltaklığında birinci liğini kazanmış. Şüphesiz ki Politbüro, Bagirov'un bu cinayetler ve kanlarla dolu hizmetlerini, sınır bilmez yaltaklığını kıymetlendirip, onu Lenin ordeni ile taltif etmiş. Ama politbüro azalığına yakın bile bırakmamışlardı.

Hâtâta Stalin sağ iken partinin 19-cu kurultayında, onu, bugün Politbüroiu, evez eden, Merkezi komitenin prezidumuna namzed olarak bile almamışlardı. Şimdi ise onun yükselmesinin üç sebebi vardır: 1) Stalin hayatta iken Kreml ağaları arasında diktatorluk sandalyası etrafında başlamış mücadele bugün de bütün şiddeti ile gizlice devam ediyor. Malenkov, partinin genel kâtibliğinden gönüllü değil, Molotov, Hruşçev, Bulganin, ikinci bir Stalin istemedikleri yüzünden vaz geçmege mecbur olmuş.

Şimdi her gurup partinin Merkezi komitesini ve başka yüksek parti ve Sovyet makamlarını, açık mübarizeye geçmeden evvel, öz taraftarları ile dolduruyorlar. Şüphesiz ki Bagirov'da Beriyanın isteği ve yardımı ile Prezidumun namzedliğine alınmış.

2) Bugüne kadar komünizmle barışmak bilmeyen Sovyet rejimine karşı kanlı üsyanlar çıkaran kırk milyon Türk-müselman halkların ihtimadını kazanmak için.

3) Ne pahasına olursa olsun hür müselman memleketlerini öz tarafına çekip, onları Batı Dünyasına karşı koymağa çalışan Sovyetler, Bagirovu bu mevkiye getirmekle, Hür Müselman Dünyasına göstermek istiyorlar ki, Parti ve Devletin en yüksek organında müselman da var.

Gene de Müselman Dünyasını kazanmak için, bugün, Sovyetlerde antisemitizm bütün şiddetli ile devam ediyor. Bagirovun yükselişi ve oyle de Sovyet antisemitizmi orada sovyetlerin pencesi altında, on yıllardan beri, ezilen Türk-Müselman kardeşlerimize asla tesir etmez.

Aziz vatandaşlar! Sovyetlerin hür müselman memleketleriide oynadığı oyunları, biz-sizin azadlığınız ve istiklalınız uğrunda çarpışan kardeşleriniz ifşa etmişiz ve edeceyiz. Bugünde radio „Azadlık“ vasitesi ile bütün Hür müselmanlara diyoruz. Bagirov, Mir Cefer adını yâni müselman adını taşıyorsa da, onun elleri kadar hiç bir Sovyet celladını elleri müselman kanına bulaşmamış. Eğer Bagirov da müselmanlıktan ufacak bir eser bulunsaydı onu komünist partisinin yüksek makamına yakın bırakmazlardı.

Müselmanların celladı olduğu için ve İslam dinini en alçakcasına hakaret ettiği için Sovyet İttifakı Komünist parisinin Prezidumu namzedliğine getirilmiştir. Bu yüksek mevkiinde Kremlin ağalarının ihmadını kazanmak için bu yaltak cellad on binlerce müselmanların kanını akıtacaktır.

Komünizm aleyhine savaşmak her müselmanın mukaddes vazifezidir!

Bütün hür müselman memleketlerinin yeri Batı tarafında, hürriyet tarafındadır!

Sovyet mahkûmı müselmanların iniltisi ve akan kanı bütün müselmanları komünist istibdadına karşı mübarizeye çağırır!

Kulam Azeri

„Hacı İlyasın“ Cinayetleri

Azerbaycan demokratik cumhuriyetini işgal eden kızıl hisseler herhangi bir devrin, herhangi bir milletin askeri kı'talarına benzer miyen haydut desteleri idi. Bir Ordu yerine, şehire, ayakları çarıklı, üstleri başları cırık-cırık olmuş, ve ordudan ziyade bir sürü manzarası arz eden bir kitle girdi. Bu sürünün herhangi bir kışlaya ihtiyacı yok idi. Evlere el koymak yolu ile ev sahibini eviden dışarı atarak, yiyecek ve giyecek, ev eşyasından isdedikleri gibi istifade ediyorlardı.

Bu arada; zengin Bakû'lilerden birisi olan Murtaza Muhtarzade, evini müdafaa ederken iki kızıl zabiti öldürüb kendisinde intihar et-

ti. İşgal kuvveleri yerleşer yerleşmez, ihtilal hareketine tabi olmaları yakalamak için bir çok teşkilat kurdular. Bu teşkilatlar içinde yaptığı zülümleri ile en çok „şöhret” kazananları „Onbirinci ordunun, Pakratov reyasetinde olan hususi şöbesi” „Azerbaycan Çekası” ve „Onbirinci ordunun inkılabı tribunalı” idi. Bu mahkemenin başında Hacı İlyas adında birisi bulunurdu.

Hacı İlyasın Bakû'ya gelişi halkı, büyük bir korkuya saldı. Bu adam, beş on yardımcı ile birlikde, evleri basır, kıymetli şeyleri alıbgötürür ve haps ettiği kimseleri, mahkeme karşısına çıkartmadan öldürürdü, Bazı kimseleri ise reisi olduğu mahkemeden geçirtmek suereti ile idama mahkûm ediyordu. Bu uğursuz adamla aramda geçmiş olan bir hadiseden kısaca olarak bahs etmek isterim. Sahibi olduğumuz bina, bir müddet evvel, Çekanın adamları tarafından işgal olunmuştu; bu daireni bir gün ziyaret eden Hacı İlyas buranı çok beğenmiş ve bene haber vermegi daha lüzum görmeden, içinde ki adamları dışarı atıp buraya kendisi yerleşmiştir.

Bu adamla ilk olarak karşılaşmamız böyle oldu: Bir akşam bina ya geldiğim zaman karşıma kısa boylu, esmer, kalın kaşla korkunç bir şekilde parlayan ve hiç bir zaman sabit durmayan kara gözlü bir adam çıktı. Ayaklarında kırmızı bir pantolon ve sırtında deri bir caket vardı. Bu ecayib kiyafetli adam şeytan yuvasına benzer karib bir papak taşımakta idi. Hacı İlyasın günlük hayatı çok tuhaf idi. Bu adam akşamsaat 9-a kadar oldukça normal birburju'a benzerdi. Sabah yemeğini yeyer ve ailesi erkâni ile hoş güler danışar, onların köntüllerini alar ve oldukça açık bir yüzle her günkü işine giderdi. Fakat Akşamları saat 9-a doğru, Hacı İlyas yavaş-yavaş değişmeğe başladılar: Rengi saralır ve sabahları her kes gibi sakin ve normal olan bu adamda eseb böhranı alametleri görünürdü.

Akşam yemeğinden sonra ise Hacı İlyas artık kana susamış ve insandan başka her şeye benzeyen bir mahlûk olurdu. Eline bir şişe konyak alarak etrafındaki adamlar ile beraber evinden harice çıkar ve bütün gece bir çok adamlar öldürdükden sonra, sabaha yakın evine dönerdi. Bu saatlarda Hacı İlyası tanımağa imkân yok idi; çünkü kanlı ellerile eve dönen bu canavarın yüzü, gecirmekte olduğu azab böhranlarından dolayı simsiya bir reng alırdı. Eve girer-girmez kadın ve çocuklarına ağza alınmıyacak küfürler eyler, uça sesle bağırır ve bir az içki içdikden sonra susub kalardı. Bakû şehiri bu dehşetverici hava içinde tam altı ay yaşadı. Bu sırada, Moskva'da olan Azerbaycan komiserleri, başda Nerimanov, işe müdahale etdiler.

Inkılâbı Tribunal reisi Hacı İlyasın kendi başına hareket etmekte

olduğunu bildirdiler. Moskva erkâni hayretler içinde kaldı: hiç kimse Hacı İlyas adında bir kimseni tanıımıyordu. Hacı İlyasın tevkifine emr verildi. Bu haberi ben hapishanede olurken duydum. Hapshanededen çıktığım vakit domkomun (ev komitesi) sedri Hacı İlyasın hiçe haps edildiğini bana anlattı. „Bir gece eli silahlı on kişi beni oyadarak Hacı İlyasın apartmanına götürmemi talep ettiler. Beni Hacı İlyas derhal öldürer dedim, ben bu işi yapamam. Gelenlerden biri kendisinin harbi tribunalın sedri Teymur Aliyef olduğunu bildirerek valie etdi ki, Hacı İlyas artık kimseni öldürmeyecek, aksine onun kendisi kurşuna dizilecek”. Kapını açan Hacı İlyas işi duydu, kapını kapamak istediği zaman silahlı adamlar onu yakaladılar, ve ellerini ayaklarını bağlayarak hapishaneye götürdüler.

Evini aradılar, odasında kasada öldürdüğü adamların ağızlarından söktüğü altın dişler barmaklarından çıkardığı brilyant yüzükler, elmazlar ve mücevherat ele geçti. Edilen tahkikat neticesinde: başına topladığı kimselerle haydutluk yapan Hacı İlyas Türk ve müselman olmayıp Odessalı İlya adında bir student olduğu yüze çıktı. Bayil hapishanesinde, İlya bağırarak aramsız diyormuş ki: ben de başka komünistler gibi hareket ediyordum. Onlar da benim gibi adamları soyduktan sonra öldürürlerdi.

Sovyetlerin halkımıza yaptıkları zülüm, Hacı İlyasın yaptığı zülümün aynidir.

Evet, başka çekistler Hacı İlyasdan geri kalmıyorlardı. Yejevovların, Beriyanların, Bagirovların Hacı İlyasdan farkı yoktur.

Rza Takı

KREMLİN NÖVBETİ UYDURMASI

Kremlin emri ile, Kominternin uşağı olan, „Sülhü müdafaa halklar kongresi”, 27 Nisanda: Sovyet İttifakı, Birleşmiş Amerika Ştatları, Büyük Britanya, Çin halk Cumhuriyeti ve Fransa hükümetlerine müracaat ederek beş büyük devlet arasında sülh mükavilesi imzalanmasını tavsiye etmiş. Bu, „sülhü müdafaa halklar kongresinin” ruhanî atası İlya Erenburgun olduğunu göstermekle yetineceğiz. O da telegramı imzalamış.

Sovyet hükümeti bu müracaatın cevabını gecikdirmedi. Kendi cevabında, Sovyet hükümeti eski sülh ve milletler arası dostluk hakkındaki gevezeliğini tekrarlıyor. Kreml bu növbeti hiylesi ile, bir

taraftan Prezident Eizenhaverin kongret suallerine cevap vermek kaçınır, o biri taraftan ise Birleşmiş Amerika Ştatları devlet başcısı meruzesinin bütün dünya'da yaptığı silinmez tesiri azaltmağa çalışır. Kremlin kendi çocuğuna verdiği cevap, „Pravda”nın cevabı makalesinden de fazla inkısarı hayal oyatdı. Bu çıkış, kimseni sovyetlerin sülhseverlik beyannamelerinin samimi olmasına inandırmadığı gibi hür memleketlerin de, bugünkü vaziyeti hakta fikirlerini ayıramaz. Bilakis, daha fazla aydın oldu ki, Sovyet hükümeti Prezident Eizenhaverin sülh programı ruhuna uygun güzışlere gitmiyecek.

Hür dünya sülh uğrunda atılan her bir namuslu addımı alkışlıyor. Onu yalnız boş söhbet maraklandırmıyor. Onu ancak feil'de isbatolunmuş samami sülhperver maksadlar maraklandırır. Molotov gene de tekr ediyor ki: „böyle bir munakaşalı ve hall olunmamış mesele yoktur ki sülh yolu ile, tarafların anlaşması yolu ile hall olunmasın”. Biz soruyoruz: Sovyet hükümeti, Avusturya mükavilesini imzalamaya, İkinci cihan harbinden şimdiye kadar saklanan binlerce harb esirlerini serbest etmeğe, Koreya'da şerefli mütareke yapmaya, ve Birleşmiş Koreya'da hür seçkiler aparmaya, Hindicini ve Malayya emniyetine gizli ve açık tecavüzlerden vazgeçmeğe, hür seçkiler yolu ile Almanya'nın birleşmesini temin etmeğe, hazır mıdır?

O, başka milletlerin, Şarkı Avrupa milletleri de dahil, kendi mükadderatlarını hall etmek, istekleri idare usulini seçmek hakkını tanımağa hazır mıdır?

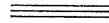
O, başka halklarla, Birleşmiş Milletler Teşkilatı tarafından kontrol edilen ciddi terk silah yolunda işbirliği yapmaya hazır mıdır? Eyer yok, bu halde Sovyet İttifakının sülh arzusunun kongret delilleri nerededir?

Sülh arzusu oldukça büyüktür, herhangi bir hükümet boş sözlerle, jestlerle, insanların ümüdüleri ile artık oynayamaz.

İnsanların ümüdüleri ile oynamaya devam eden yeni Sovyet rehberliği, karşısında, dayıma serbest kalmak iradesi ile biri birine bağlanmış duran hür devletleri unudur.

Yeni Sovyet hükümlerlerinin karşısına böyle bir hür dünya çıkar. Bu dünya, kendi haklarına ve intereslerine tam bir hürmet talebidir. Bu dünya kendisi de aynı hürmetin başkalarına göstermeğe hazırdır.

A. RUSTAM

Kırım Türklerinin sesi

Harp bitti, ölüm saçıcı silâhlar dehşetli faaliyetlerini durdurdular. Lâkin ne hak, ne de adalet yerini bulamadı. Faşizm ve nasizm çöktü, lâkin barbarlığı ile bunlara rahmet okutan komünizm vahşetini bir kat daha arttırdı. Bilhassa Sovyet cehenneminin mahkûm milletleri, harpten sonra, uzun harp yıllarında verdiklerinden kat-kat fazla kurban verdi ve vermektedirler. Adaletin zaferi uğrunda kanlı mücadeleye atılmış ve bu uğurda fedakârlığın eşsiz numünelerini göstermiş olan milyonlarca insanlar vatanlarından ve ailelerinden ayrıldı, mal ve mülklerini terketti, canlarını kurtarmak ve ideallerine hizmet edebilmek için yat illere gittiler. Harp bitti, lâkin insanların ahızarı dinmedi.

Harpten sonra, Birleşmiş Milletler Teşkilâtında, küçük milletlerin hayat haklarını tanıma yolunda koparılan güdültü altında bolşeviklerin, küçük milletleri vahşiyane bir surette imha etmekle meşgul oldukları bütün âlemin malûmudur. 1941 de Volga boyu Almanların sürgün edildiklerini, 1944 te Kırım Tatarları ile Çeçen-İnguşların sürgün ve imha edildiklerini, bundan sonra da Kalmıkların aynı akıbetle uğratıldıklarını ve bu cinayetlerin, tarihte misli görülmemiş bir şekil ve ölçüde yapıldığını da bütün dünya bilmekte, lâkin buna karşı, maalesef, bugüne kadar lâkayıt kalmaktadır.

Bu milletlerin suçu ne idi? Bolşevikler onların bir kısmını harp yıllarında Almanlarla işbirliği yapmakla ve kızıl orduya karşı savaşmakla itham ettiler. Ya geri kalanlarının suçu ne idi? Bolşeviklerin iddiasına göre onlar; Almanlarla, işbirliği yapanlara karşı gelmemişler.

Aklın, mantığın alamayacağı bu itham, ancak bir bahaneden ibarettir, çünkü cezaya yalnız suçluların çarptırılması icabederken, sürgün ve katliamdan bu milletlerin hakikaten komünist olan ve komünizm prensiplerine son derece sadık bulunan mümessilleri dahi kurtulamadılar. Eger, meselâ, Kırım Tatarları hakikaten komünizme karşı bir kaç bin kişilik bir kaç tabur çıkardıkları için katliama ve sürgüne tabi tutuldu iseler, aynı şu omünizme karşı yüsbınlerce mensuplu birkaç ordu çıkaran rusların da; yüzbinlerce asker çıkararak, komünizme karşı mücadeleyi harpten sonraki yıllarda dahi devam ettiren Ukraynalıların da imhası icabederdi. Lâkin böyle bir şey vukubulmadı.

Almanlarla işbirliği yapıldığı yolundaki iddia da bir iftiradan başkabir şey değildir. Çünkü Ukraynalılar, Beloruslar ve Şimalî Kafkasyalılar gibi Kırım Tatarları da, kendilerine, ümid ettikleri istiklâl hakkını vermedikleri için, nasızmla işbirliği yapmamış, bilakis onu da komünizm kadar tehlikeli bir düşman addederek, hem komünizme, hem de nasizme karşı savaşmışlardır. Kırım'da Almanlar tarafından 154 Tatar köyünün yıkılmış, ahalisinin bir kısmının da idam edilmiş olması, bunu kati bir delildir.

Rusyanın cenup bölgelerinin Türk unsurundan temizlenmesi keyfiyetinin çok eski bir maziye malik olması da bolşeviklerin, Almanlarla işbirliği bahanesi ile, çarların eski bir siyasetini takibettiklerini göstermektedir.

Kırım - 1983 te Katerinanın orduları tarafından siâh kuvvetinden ziyade hiyle ve entrikalar yolu ile işgal edilmişti. Kırım Tatarları, bu işgal kuvvetlerinin icra ettikleri ve 80 bin Kırımlının kellesini kestikleri katliamdan sonra, aç gözlü memurların hücumuna uğrayarak öyle tahammül edilmez bir baskıya tâbi tutulmuşlardı ki, neticede, yalnız 1790 yılına kadar, yani 17 yıl zarfında, resmî istatistiklere göre, 300 bin Tatar Kırımı terketmeğe mecbur olmuştu.

Yevgeni Markov, „Kırım Eskizleri” eserinde: „Kırımı üşüşen ilk memur şebekelerinin, onu ikinci defa, Potyomkinler, Dolgorukiler ve Suvorovların askerî teşebbüslerinden daha düşünölmüş ve daha düşünölmüş ve daha sağlam bir şekilde fethettilerini” yazmaktadır. 1802 yılında Kırımı ziyaret etmiş olan ve Kırımlılara hiç te dost nazarı ile bakmayan hâkim Pavel Sumarokov bile, „Kırım hâkiminin boşvakti” eserinde, bu 300 bin kişinin, Kırımı, Potyomkinin iradesi ile bıraktığını itiraf etmiştir.

Bu teşebbüs, feci sonun başlanğıcı idi. Akyar harbine kadar, eski Kırım hanlığı arazisinden hicret edenlerin sayısı 2 milyonu bulmuştu. Bu da yetmiyormuş gibi, II Aleksandr, 1854 yılında, Kırım Tatarlardan tamamiyle temizlemeyi arzu ederek, „...deniz yakınlarından bütün müslüman ahalinin memleketiçi vilâyetlerine nakledilmesini” emretmişti. Neticede, 1874 yılına kadar Kırım'da 315 inde hiç bir canlı mahlük kalmamak üzere 687 köy terk edilmiş bulunuyordu. 1917 yılına kadar ise Kırım'da 3 milyondan ancak 450 bin Tatar kalabilmişti.

1917 ye kadar böyle idi. Beyaz çar devrildi, yerini daha müstebit kızıl çar aldı.

8 Kasım 1917 de Lenin ve Stalinin imzaları ile neşredilen „Rusya milletleri haklarının beyannamesi”, Rusyanın mahkûm milletlerini

dolandırma yolunda ilk adımı teşkil ve o milletlere musavat ve ege-menlik haklarını ve bu milletlerin kendi mukadderatlarını kendilerine halletme haklarını tanımakla beraber, Rusya'da muhim milli azınlıklarla etnografik grupların serbestçe inkişaf haklarını ilân etmişti.

Bu, bir yalandı ve bu yalanı diğer yalanlar takibettiler: Halk Komiserleri Şurasının, yine Lenin ve Stalinin imzaları ile 20 Kasım 1917 de „Rusyanın ve Şarkın bütün emekdar müslümanlarına” ismi ile neşrettiği hitabede:

„Bundan böyle sizin itikad ve adetleriniz, sizin milli ve kültürel müesseseleriniz serbest ve masum ilân edilmektedir. Milli hayatınızı serbest ve manisiz kurunuz. Bu, sizin hakkınızdır” Milli hayatınızı Milletlerin istiklâl hakkını 25 Ocak 1918 de Sovyetlerin III. kongresinde kabul olunan „Emekdar ve istismar edilen halk haklarının beyannamesi” de tanınmıştı. Bu beyannamede: „Sovyet Rusya Cumhuriyeti, sovyet millî cumhuriyetlerin bir federasyon şekli olarak, hür milletlerin gönüllü birleşmesi esasına tesis edilmektedir” denmekte idi.

Bolşevikler, eski çarlık Rusyasının mahkûm milletlerine böyle vadelerde bulunmuş ve bu yalanları ile onları pusuya düşürmek istemişlerdi. Buna muvaffak olamayınca maskelerini indirdi ve o milletleri kendilerine silâh kuvveti ile tâbi kıldılar. Başka milletler gibi istiklâle rini ilân etmiş olan Kırım Tatarları da bu istiklâli ellerinde silâh ile müdafaa ettiler.

Kırımı, 50 bin Tatarın kanına girerek işgal eden bolşevikler, Ekim 1921 de, dünyanın cenneti olan o yeşil yarımadaı numünevî bir cumhuriyet yapmayı ve cumhuriyetin idaresini Tatarlara bırakmayı da, Leninin imzasıyla neşrettikleri bir beyanname ile vaatmişlerdi. Lükün, bundan sonra birbirlerini takibeden feci hakikatler, bu vaddelerin de yalan üzerine kurulan boş sözler olduğunu gösterdiler. 1921-22 yıllarının sun'î açlığında 100 bin kişi kaybeden Kırım Tatarlarının bütün münevverleri ile uleması 5-6 yıl zarfında bolşevikler tarafından imha edildi. 1930 da ziraatın kolektivleştirilmesi devrinde 40 bin kırım Tatarı daha Ural ve Sibiryanın temerküz kamplarına sürgün edildi. İstidat gösteren her bir Tatar genci, milliyetçilikle damgalanarak, ya sürgüne uğratılıyor veyahut ta idam ediliyordu.

Adet ve an'anelerimiz ayaklar altına alındı, dinî ve manevî bütün hatıralarımız çiğnendi, yazımız rusçalaştırıldı, dilimize rusça kelimeler sokuldu. Millî benliğimiz çamura atıldı, ayaklar altında çiğnendi. Bir zamanlar çiçekli bir memleket olan Kırım da, bütün Rusya gibi, menfur kolhozlar diyarına döndü, köle gibi çalıştırılan ahalisi ise, bütün insan haklarından mahrum bırakılarak, sürünmeğe başladı.

Hürriyeti esaretle, hak ve adaleti vahşetle, demokrasi kıvılcımlarını da istipdatla boğan çürük komünizm rejimi bütün memleketi öyle bir temerküz kampı şekline sokmuştu ki, seslerini çıkarmaya mecalleri kalmayan mazlum milletlere, bu zulümden kurtulmak için, münasip bir zamanı beklemekten başka ümit kalmamıştı.

Zulüm, millî azatlık mücadelesi kıvılcıklarını yaratır. Millî vicdanların çekilmez derecede ezildiği her bir millî esaret devirlerinde, mazlum milletler, zulme karşı millî kurtuluş bayrağını kaldırmağa muktedir evlâtlar yetiştire gelmişlerdir. İkinci Dünya Harbi, komünizm rejimini kökünden sarsmakla, mazlum milletlere istiklâl bayraklarını kaldırmağa fırsat verdi. Ruslar, Ukraynalılar, Türkistanlılar, Azerbaycanlılar, Gürcüler, Ermeniler ve İdil-Urallılar gibi, biz Kırım Tatarları da silâha sarıldık ve bolşevizme karşı ayaklandık. Bütün mazlum milletler gibi, biz, Kırım Tatarları da gönüllü taburlar meydana getirdik ve vatanımızı bolşevik marazından temizlemeğe atıldık. Lâkin biz, mustevlilerle ittifak yapmadık ve onlara hizmet etmedik. Büyük Alman milletine derin bir sevgi ile bağlanmakla beraber, biz, haklarımızı tanımayan nazilere karşı mücadele açmaktan da çekinmedik. Gayemiz — efendi değiştirerek, yeni esaret zincirleri takmak değil, millî istiklâlimize kavuşmaktı. Ancak bu sebepten idi ki, naziler binlerce gençlerimizi öldürdü, yüzlerce köylerimizi yaktı, millî liderlerimizi takibettiler.

Nazilerin hışmından kurtulan kardeşlerimiz 1944 te bolşeviklerin katliamlarına uğradılar. Kırım muhtariyet hakkından, Tatarlar da ana vatanları olan Kırımdan mahrum edilidiler. Bolşevikler, tarihte eşi görülmemiş vahşiyane bir tedbirle, Kırım Tatarlarını, son ferdine kadar Kırımdan ayırdı, onları Sibiryanın ebediyen soğuk bölgeleri ile Türkmenistanın şimdiye kadar insan ayağı basmamış kum çöllerine sürgün ettiler. Bu — bir milletin imhası demektir. Bu — idamdan daha feci, tedrici bir ölümdür.

Ne için? Millî haklarımızı talebettiğimiz için mi? Demokrasi devrinde bu bizim hakkımızdır. Hıyanet mi ettik? Bu, bir hayinlik sayılmaz, çünkü biz vatanımıza bolşevikleri hiç bir zaman davet etmedik ve ona hiç bir zaman sadakat yemini getirmedi. Bu — milletin küçüklüğü ve mecalisizliğinden istifade edilerek, onun ölüme mahkûm edilmesi demektir.

Her ne kadar biz, Kırım Tatarları küçük milletler safında bulunuyorsak ta, bütün diğer milletler gibi biz de hür yaşamak istiyoruz. Yaşamak — bizim hakkımızdır Bu hakkı bize hem adalet prensipleri, hem de beynelminel kanunlar vermektedirler.

Bizi, asırlardanberi toprağını sas kanımızla yoğurduğumuz, imarı işine alın teri döktüğümüz ana vatanımızdan ayırdılar. Tarihi eserlerimiz, kültür abidelerimiz ve ceddimize ait olan mukaddes mezarlarımız tahribe uğradı, yerle yeksan edildi. Bir çok köy ve şehirlerimize yeni Sovyet isimleri verildi. Bizim, vatanımızla olan alâkâmızı tamamıyla kesmek için teşebbüse geçildi. Bolşevikler, bu vahşiyane teşebbüsle yalnız milletimizi değil, aynı zamanda vatanımızı da mahvetmek yolunu tuttular. Bunu bir kaç misalle izaha çalışalım.

1578 yılında 9 ay müddetle Leh elçisi olarak Kırımda bulunmuş olan Martin Broniewsky, Kırıma dair yazdığı eserinde, onun bütün topraklarının işlenmiş olduğundan ve Tatarların, bu topraklardan azamî mahsul almak için emeklerini esirgemediklerinden; Kırımın işgalinden sonra bir çok yıllarını oradageçirmiş ve ilmi tetkiklerde bulunmuş olan âlim Pallas, Tatarlara büyük birteveccüh göstermekle beraber, yazılarının her sahifesinde, Tatarların namusluluklarından, çalışkanlıklarından ve Kırım arazisini mükemmel bir surette işlediklerinden bahsetmektedir. Müselmanlara meyilet mesiihtimali olmayan Litvanya mitropoliti Boguş-Sestrentseviç, XVIII. asır Kırım Tatarlarından bahsederken, sıcağa, sovuğa, açlık ve susuzluğa hiç kimsenin onlar kadar mütehammil olmadığını beyan etmekte; Kerç yarımadasının çorak arazisinden bahseden Pavel Sumarokov da, başka bir halkın belki yaşamağa bile istemiyeceği bu yerlerde Tatarların, kendi emek ve gayretleri ile tabiatın fakirliğini giderdiklerini bildirmektedir. Yevgeni Markov ise, „Kırım Eskizleri” eserinin bir yerinde: „Eski yazarların Kırım Tatarlarında gördükleri ve bitaraf müşahitlerin Tatar karakterinin esas temellerinde şimdi dahi görebilecekleri samimî iyilikten pek çoğunun öz kabilemde de bulunmasını, ben , kendi tarafımdan, samamiyetle isterdim” demektedir. Kırım tatarlarının fena insanlar olmadıklarına ve hattâ Kırımda onların başardıklarını başka milletlerin zor yapabileceğine dair böyle binlerce misal getirmek mümkündür. Çar mutlakiyeti ile komünist rejimi ise ,bu halkı, ancak Çanakkale ve İstanbul boğazlarına ve „sıcak denizlere” giden yol üzerinde bulunmaları ve komşu Türkiye ahali ile aynı ırka mensup olmaları gibi bazı stratejik düşüncelerle, kökünden kurutmağa karar verdiler.

Tatarlar Kırımdan kovuldu ve onların yerine Rusyadan başka muhacirler getirilerek iskân edildiler. Bununla beraber, Kırımın iktisadi durumu da esash bir surette sarsıldı. Bunu, ara-sıra, komünist basını dahi itiraf etmeğe mecbur olmaktadır. Meselâ, Rusya komünist partisinin naşiri olan Pravda gazetesinin 12. 7. 946 tarihli nüshasında şu satırları okuyoruz:

„Müşterek kolhoz binaları ile mesken binalarının inşaat ve tamiri işlerine lâzım olduğu kadar ehemiyet verilmiyor. Mesken binaları, karaltı yanı binaları ve imalâthanelerin imarı çok yavaş yapılıyor, boş binalar ise ekseri hllerde yıkılıyor ve çalınıp götürülüyorlar. Meselâ Sudak, Kuybişev ve Aluşta ilçelerinde 1.200 bina kullanılmaz hale getirilmiştir”.

„Geçen sene bağ ve bahçelerin işleminde, tütün ekilmesi ve tarlaların işleminde agroteknik kaidelerin ihlâli yüzünden bir çok muhacir kolhozları çok aşağı seviyede mahsul alabildiler”.

„Geçen senenin hataları bu yıl da tekerrür ediyor. Plân mucibince, muhacir kolhozlarında, bu sene 3.010 hektar tütün ekilmesi icabediyordu. 1 Temmuz'a kadar, bütün ekim müddetlerinin geçtiği halde, ancak 2.647 hektar ekilmiştir. Vilâyet, bağ ve bahçelerin güz-kış işlerini de ifa etmemiştir. Toprağı derin sürme, ağaçları budama ve başka işler agroteknik müddetlerinden 2-3 ay geriye kalmıştır”.

1944 te Tatarların Kırımdan çıkarıldılar. 1945 ile 1946 yıllarında ise Kırımın iktisaden ne derece harap olduğunu bu yazı açık bir surette göstermektedir. Durum, bundan sonra da düzelmemiştir. Yine Pravda gazetesinin 17.6.1952 tarihli nüshasında: „Aluşta ilçesinde ziraatin uzun müddet geri kalmavısı keyfiyeti Parti Vilâyet Komitesine geçen yılın ortalarında bildirilmişti. . . . Züye ilçesinin kolhozları, yıllardanberi ziraat işlerini geciktiriyor, bazı kültürlerin verimliliğinin temininde vazifelerini yapmıyorlar . . . Balıkçılık sanayiinde ilk üç ay plâni yüzde 11,7 ifa edilmiş olup, bundan sonraki aylarda da durum düzelmemiştir.”. - denmektedir.

Tatarların bir millet olarak Kırımdan sürgün edilmelerinden sonra, Tatarlar zamanında cennetin bir köşesi halini muhafaza edegelmiş olan bu yeşil yarım adanın iktisaden nasıl çöktüğünü gösteren yüzlerce misal getirmek mümkündür. 1921 de Leninin, Kırım Rusyanın numünevî bir cumhuriyeti yapacağı yolundaki vaadleri ile bugünkü durum mukayese edilirse, bolşeviklerin ne büyük dolandırıcı ve ne vahşi barbarlar oldukları meydana çıkmış olur.

Kuruluşunun ilk yıllarında çarlık Rusyasının gayri-rus milletleri zorla Rusyaya ilhak etmesi ve o milletleri ruslaştırmağa çalışmasını haksız bir hareket olarak vasıflandıran komünist rejimi, son yıllar zarfında bu görüşü dahi değiştirdi ve Sovyet tarih ilmini de bu sahte yola yöneltti. Hali hazırda Sovyet tarih ilmi, rus olmayan milletlerin Rusyaya silâh kuvveti ile ilhak edilmelerinin taşıdığı müteceviz karakteri örtbas etmek maksadıyla, bu milletlerin evvelce neşredilmiş olan tarih kitaplarını toplatmış olup, onları yerine, bu milletlerin, Rusya milletler camiasına gönüllü olarak katıldıklarını isbata ve

bu ilhaka müterakki bir karakter vermeğe çalışan yeni eserler uydurmaktadır.

Bu hareket, Sovyet emperyalizminin, mahkûm milletlerine karşı, çarlık mutlakiyeti ile aynı siyaseti takip ettiğini ve onlara istiklâl hakkı tanımadığını göstermektedir.

XX. asrın en büyük despotu olan Stalinin ölümü, komünistlerin ne iç, ne de dış siyasetinde bir değişiklik yapmadı. Bolşevikler, bugünde, mazlum milletlerin hamileri ve barışseverler kisvesi altında dünyayı yeni bir harbe, milletleri de yeni sefalet ve mahrumiyetlere sürüklemektedirler. Lâkin son yıllar zarfında, harpten sarsılmış memleketlere yapılan muazzam Amerikan yardımı ile Batılı milletlerin komünizm tehlikesine karşı müşterek savunma cephesi meydana getirme yolunda gösterdikleri gayret ve azim, komünistlerin bütün plânlarını alt-üst etmektedir.

İnsan, hür yaşamak için doğar ve bu hürriyet hakkında tam manasıyla istifade etmek ister. Bir milletin hürriyete kavuşabilmesi için, onun, ilk evvelâ istipdadın pencesinden kurtulması ve bunu muteakiben millî bağımsızlığını garanti altına alması icabeder.

Eisenhower, 20 Ocak günü söylediği program nutkunda, „insanlığın yüksek ideallerine olan inancını” umumî efkârın dikkati nazarı-an arzetmiş ve mütecevizi yatıştırmak için artık pazarlık siyasetini takibetmeyeceğini bütün aleme beyan etmiştir.

Bu, komünistlerin Korede, Hindicinde ve Viyetnamda yaktıkları harp ateşinin söndürülmesi, böyle ateşlerin başka bölgelerde de zuhurunun önlenmesi ve her milletin millî mukadderatının bizzat o milletin eline verilmesi yolunda etrafi aydınlatıcı bir meşalenin peyda olması demektir ki, bu ehemiyetinden dolayı, Eisenhowerin bu sözleri, hürriyetini seven her kes tarafındai ve, bilhassa millî benlikleri çignenen mahkûm milletler tarafından takdirle karşılanmıştır.

İşte biz, Kırım Tatarları, bugün millî kurtuluş mücadelesine yeniden atılırken, bütün bu hakikatleri göz önünde bulunduruyor ve tarihin hatalarından ders alarak, evvelâ millî varlığımızı bütün dünyaya bildirmek istiyoruz.

Bizim, düşman nazarı ile baktığımız hiç bir millet yoktur ve hiç kimseye karşı kin beslemiyoruz. Gayemiz — devrimizin demokrasi kalesi olan Birleşik Amerika Devletleri başta olmak üzere dost ve kardeş bildiğimiz bütün milletlerle yapacağımız işbirliği sayesinde, istibdat ve zulüm ocağı olan komünizm rejimini devirme mücadelesinde hissemize düşen vazifeyi yapmak; Ruslar da dahil, komünizm tahakkümü altında inleyen milletlerle, mücadelemizi bir merkezden

koordine etmek suretiyle, millî kurtuluşumuzu elde etmek; muhtelif bölgelere sürgün edilen milletimizi yeniden ana vatanımıza toplamak; ve o mukaddes vatanı tam istiklâline kavuşturmak.

Bu uğurda, komünizm aleyhtarı olan her hangi bir milletle ve her hangi bir siyasî teşekkülle, musavat esasları çerçevesi dahilinde, işbirliği yapacağız.

Vatanımızı ve milletimizi kurtarmak için and içtik. Bizi bu yoldan ancak ölüm ayırabilir.

Aydın Püsic

Kommunizm-utopidir

PROLETAR DİKTATORLUGU

Malumdur ki bolşevikler kendilerini ortodoks marksist sanıyorlar. Başka sözlerle bolşevikler için Marksdan başka Allah yoktur, Stalinde onun peygamberidir. Marksizmde esas mesele nedir? Bolşeviklerin kendi ihtiraflarına göre Marksizmde baş ve esas mesele proletar diktatorluğu meselesidir. Bütün başka meseleler buna tabi ve bundan ileri geliyor. Proletar diktatorluğuna getiren başlıca yollar sınıfı mübarize ve vatandaş muharibesidir. Marksın tayin ettiği göre proletar diktatorluğunun başlangıç devri bütün eski devlet makinesini, bütün millî ân'aneleri, adetleri, maneviyatı ve medeniyeti yıkmak, dağıtmak, parçalamak, lağv etmekden ibarettir. „İnternasyonal” minin sözleri ile ifade edersek „Yıkılım bu eski cihanı...” Proletar diktatorluğunun ikinci devri kurulmuş devridir:”

„Kuralım yeni bir âlem...” Bolşeviklere göre bu yeni âlem, yene de, çeşit be çeşit gayri proletar elementleri, aleyhine yaşayışın her sahesinde, eski rejim kalıntıları aleyhine amansız sınıfı mübarize

neticesinde kurulmalıdır. Netice ihtibari ile, proletar diktatorluğu kurulduktan sonra, bile, sınıfı mübarize neinki, zayıflıyor, aksine, daha şiddetlenerek „yeni âlem kuruluşunun” bütün sahelinide sarıyor. Böylelikle biz görüyoruz ki, Staline göre sosyalizm kuruluşu ancak sınıfı mübarize esasında mümkündür.

Halkın bütün tabakalarının kuvvelerini, gayri proletar üsürler de dahil, sülhen sosyalizm kuruluşuna celb etmeğe kalkışmak, proletariata, marksizme ihanet olduğundan sosyalizm kuruluşunu felakete sürükleye biler. Buharin ve onun taraftarlarının gayri proletar üsürlerini sülhen sosyalizm kuruluşuna celb etmek nazariyesi ve onların bu yolda semeresiz gayretleri ve feci akibetleri her kese bellidir. Milyonlarca insanlar gayri proletar, sınıfı düşman diye damğalandı ve kitlevi halde lağv edildi.

Bu adamlar sırasına yalnız aristokrasi değil, Ordu ve Flot zabitlelerini, memurları, münevverleri, kulak diye adlandırılan köylülerin en zahmetkeş kısmını soydular ve lağv etdiler. Lağv edilmiş beş milyon kulak ailesi ile kiyafetlenmediler. „Stalin sosyalizminin” daha sağlam kuruluşu için, „kulak kuyruğu” damğası altında başka köylüleri de lağv etdiler. Sonraları ise çeşit be çeşit bahanelerle, partide, senayide, köy teserrüfatında, orduda, flotda, elmi müesseselerde, türlü türlü „üsürler” lağv ediliyorlardı. Filhakika, komünizmin hayata tatbiki dahşetli oldu.

Bütün insanî hayatın esaslarını sarsıdan komünizm nazariyesinin çürüklüğünü ve öldürücülüğünü, dünyanın altıda birinde yaşayan bedbaht insanların üzerinde yapılan tecrübelerde gördük. Her defa, Sovyet hükümeti komünizmden müvakketi çekilmekle felaketden kurtarmış. Meselâ:harbi komünizm devrinde Sovyet hükümeti muhakkak ölüme doğru koşurdu. Yeni iktisadi siyasete-NEP-e geçmekle, Lenin, onu bu felaketden kurtardı. Komünizmin nazariyesi ile bir azacık tanış olanlar biliyorlar ki, NEP'in Komünizmle hiç bir alakası yok.

Buna göredir ki o müsbet neticeler verdi ve böylelikle Lenin. Sovyet hükümetini mahfuz bulundurmağa bolşevik hükmetliğini devam ettirmeğe muvaffak oldu. Hatta, bolşevik idaresi altında, komünizm nazariyesinden müvakketen ayrılmak iktisadi hayatın, refahın yükselmesini temin etdi. Felaketi atlattıktan sonra, bolşevikler, NEP'e dözebilirler mi? Asla yok!

Aksi takdirde onlar bolşeviklikden çıkardı. Kıssası:ölüb giderlerdi. Maraklı şey budur: çocukları mülâhize ediyorlar ki, eyer Lenin hayatda olsaydı, o zaman yaşayış bam başka olacaktı.

Çünkü Lenin, komünizmin çürüklüğünü sezdikden sonra, ondan vaz geçti ve komünizmle hiç bir alakası olmayan yeni iktisadi siyaseti yarattı. NEP'in lağvi Stalinin günahıdır. Eyer bu mulahizeler doğruysa, eyer Lenin kendisi komünizmin hayata tatbikine inanmıyormuşsa, ne diyelim bu komünizme. İşte, „Kanlı doğumu” kanlı meyvası olan proleter diktatorluğunun iç yüzü. Proleter diktatorluğu da komünist çercivesi içinde yaşayabilmedi. Kronştadt matrosları „komünistlersiz demokrasi” şuarı altında üsyan kaldırdılar. Bunun neticesinde, proleter diktatorluğunu boğup, onu komünist partisinin diktatorluğu ile evez etdiler.

Leninin ölümünden sonra, partide'de muhalefet çıktı, partinin de diktatorluğunu onu Merkezi komitenin diktatorluğu ile evez etdiler. Sonra ise hükranlık Politbüroya geçti ve nihayet Stalin tek başına hükran oldu. Bugün Sovyet İttifakını idare eden Beriyalar, Malenkovlar, Molotovlar, ve Bulganinler, Stalinin nidaresini körü körüne ifa eden kölelerdir.

PROLETARLAŞMA VE DEVLET NAZARİYESİ

Bolşeviklere göre, marksizm kapitalizmin inkişaf kanunu açmış ve göstermiş ki, kapitalizm inkişafı neticesinde ahalinin geniş kitleleri proleterleşir. Orta tabaka gittikçe proletariyat sıralarına geçiyor ve böylelikle ilk namüsvavi biri-birine zid kütüb yaranır. Bu iki kütüb arasında ziddiyet gittikçe artır ve haddinden aşırı proleter inklabı yaradır. Başka sözle, Marksa göre, kapitalizm sosyalizmle hamiledir, proleter inklabı „kanlı doğumdur”, proleter diktatorluğu ise bu kanlı doğumun „kanlı meyvesidir.” Elmi midir bunlar hepsi?

Marksin bu „elmi kanunlarına” göre, proleter inklabı ilk önce en yüksek seviyeli kapitali stmemleketinde olmalıydı. Öyle ise, o, ne için Rusya gibi ağır bir memleketde patladı? Orta tabakaların proleterleşmesi meselesini ele alalım. Ma'lumdur ki, Marks nazariyesi yüz yıldan beri yaşıyor. Bütün memleketlerde ahalinin proleterleşmesi ve kapitallistler ile proletariyat arasında ziddiyetin haddleri aşarak proleter inklabına çevrilmesi için yüz yıllık bir devr kiyafet idi. Bahusus, bu son yıllarda Sovyet İttifakı yaşamaktadır. Stalinin dediğine göre Sovyet İttifakı kendi mevcudiyetile bütün memleketlerin kitlelerini revolusyonlaşdırır (inklablaşdırır). Dünya proleter inklabının bu ocağı, sade mevcudiyetiyle başka memleketlerde ko-

münist inklabını körüklemekle kifayetlenmeyib, bu işi için milyardlar sarf edirdi.

Buna rağmen başka memleketlerde proleter inklabı vuku bulmadı. Orta tabakalara gelince, onlar bu müddet zarfında artdılar, zenginleşdiler ve sağlamlaşdılar. Marks devrindeki proletarlara artık rastlanmır. Şimdi proleter yok, gittikçe evlere ve bağçalara sahib olan işçiler var. Böylelikle, bu uzun müddet devrinde proleterleşme, Sovyet İttifakı haric, hiç bir memleketde görünmemiş. Bahusus, bizim zamanımızda, müesseselerin aksyonlarına sahib olan demek ki gelirlerde peydaş olan işçilerin sayı gittikçe artmaktadır. Görünür ki kapitalizm sosyalizmle asla hamile değil ve proleter inklabını yâni „kanlı doğumu” ve bilhassa bu „kanlı doğumun kanlı meyvası” proleter diktatorluğunu beklemek beyhudadır. Şimdi devlet nazariyesi meselesine geçelim. Marks nazariyesinin suya düşmesi ve değiştirilmesi bu meselede bütün çıplaklığı ile meydana çıkar. Kapitalizmden, sosyalizme sonra ise sosyalizmden komünizme geçme devrinde devletin mahiyeti, onun inkişaf yolları probleminin hususi ehemiyeti vardı. Bütün başka meselelerden, fazla, filhakika bu kat'edici meselede karkaşalık hüküm sürüyordu. Ma'lumdur ki devlet nazariyesi meselesinde, bolşevikler Engelse istinad ediyorlar.

Engelse göre ise: „İtaat altında bulundurulması icap eden ictimai sınıflar olmadığı zaman, bir sınıfın o biri sınıfı üzerinde hükranlığına ihtiyac kalmadığı gibi, devletî hükümete de ihtiyac olmayacak”.

Kıyası, Engelse göre, devlet bir sınıfın elinde o biri sınıf üzerinde hükranlık sürmek için bir silâhdır. Bu fikirden gayet aydındır ki, proleter diktatorluğu ictimai sınıfları aradan kaldırdıktan sonra zeval bulmalıdır, sönüb gitmelidir, çünkü ona ihtiyac kalmıyor. Sınıflar, uzlaşdırılabilirmez sınıfı ziddiyetler olmadığı takdirde, onların meyvası olan devlet de olabilir. Ma'lumdur ki Sovyet İttifakında gûya proletariata antagonist olan burjuva sınıfı çokdan beri imha edilmiş. Eski zabite, intelligentsiya, „kulaklar”, „kulak kuyrukları”, milliyetçiler, „barışçılar”, „iki yüzlüler”, „türlü-türlü muhalifler, partinin genel hatından meyl edenler hepsi lağv edilmiş. Görünüyör ki imha, lağv, öldürme meseleleri „Stahanov temposu” ile hem de fazlasıyla hall olunmuş. Bu hak, 1936-ıncı yılda, Sovyetlerin VIII-ci kurultayında Stalin kendisi dedi ki: „Bütün istismarçı sınıflar lağv edilmiş.

İşçi sınıfı kalmış. Köylü sınıfı kalmış.” Böylelikle, Marksin nazariyesine göre Sovyetler İttifakında, devletin zeval bulması için bütün şartlar yaratılmış. Zeval bulma meseleni bir tarafa bırakalım, Svcyet İttifakında devletin cezalandırıcı fonksiyonlarında azacık bir hafif-

leme elameti görünür mü? Aksine, Sovyet İttifakında, insaniyet tarihinde görülmiyen kaddar ve vahşi, cezalandırıcı fonksiyonları gitdikce artan, bir hükranlık mevcuttur. Dünya karşısında, Sovyet İttifakında, hükranlığın yaşamasına ve sağlamlaşmasına nazari bakımdan hak kazandırmak lazım idi. Buda ki bu formula ile ifade ediyordu: „Devletin zeval bulması onun zayıflaması neticesinde değil onun kuvvetlenmesi ve sağlamlaşması neticesinde olmalıdır.” Bu formula hakta Stalin Komsomolçu İvanoun mektubuna verdiği cevabda uzun-uzun konuşuyor.

Bu hakta Stalin, 1939-uncu yılın Mart ayında vukubulan 18-ci parti kurultayında konuğmuş. O ordunun keşfiyat organlarının NKVD'nin daha da sağlamlaşmasını talep etti. Bu kurultayda çıkış eden „Stalin filozofu” Mitin, Stalinin bu sözlerini yaltakça överek, Markisizm hazinesine koyun en büyük servet diye adlandırdı. Bolşeviklere Marksizden vaz geçmeğ, ömürlerini devam ettirib hükranlık sürmeğe, yine de diamat yardım etti.

„D İ A M A T”

Felsefe, dayıma ruhî zenginleşmeğe hizmet ediyor. Bolşeviklere göre felsefesi, bütün elimlerin esası, elmin biricik ve son sözü olan dialektik materializmdir. Yalnız, dialektik materializmin metoduna istinad ederek kâinatı, bütün hadiseleri öğrenmek olar, yalnız onun metodlarının yardımı ile bütün elimler inkişaf ediyor, büyük icadlar yapılır. Sovyet mekteblerinde, okuduğumuz zaman, harfi harfine bize öğretiyorlardı ki: bütün büyük ihtiraçılar, büyük icadlarını dialektik materiyalizmin yardımı ile yapmışlar. Demek ki Arşimed, Galvani, Volta, Devi, Faradey, Amper, Arrago, Galiley, Küri, Kopernik, Edison, Uaat Uluğ-bey, Nizami, Şota Rustaveli ve başkaları, dialektik materiyalizmden haberleri, bile, olmadan, hiç gûman etmeden, onun metodları ile faydalanmışlar.

Büyük filozoflara gelince, onların felsefeleri dialektik materiyalizm esaslarına uymadığı için elmi, sınıfı değil, buna göre de amansızca reddedilmelidirler. Misal için Foyerbahın materiyalizmden bahs ettiğimiz zaman mutlak kayd etmeliydik ki, Foyerbah Hegelin idealizmini tenkd ettiği zaman büyük bir hata bırakmış: o, tasının içinden kirli, sabunlu su ile birlikte çocuğu da dışarıya atmış. Hegel nazariyesinde bu „çocuk dialektiymiş. Böylelikle dialektik materiyalizme göre, dialektikden başka, Hegelin bütün nazariyesi kirli sa-

bunlu sudur. Harp nazaryaçısı ve filozofu Karl von Klauzevitsi götürülim: Bu şahsın nazariyesinden Lenin çok faydalanmış. Dialektik materiyalizme göre onun meşum hatası odur ki o kendi nazariyesine sınıfları değil halkı görür. Buna göre o elmi sınıfı noktayı nazarla bakmak seviyesine yükselmedi ve Hegelin idealizmine boğuldu.

Onun harp nazariyesinin yarımçıklığı ve tezdahlığı da bundan ileri geliyor. Filhakika, Sovyet İttifakında öyle bir vaziyet yaranmışdır ki, âlimler, yazarlar, şairler, ressam ve kompozitörler dialektik materiyalizmsiz bir addım atmıyorlardı. Vaziyetin vahimliğini aydınca göstermek için Sovyet İttifakı Elimler akademisi âzâlarının, 30 Aralık 1930-uncu yıl tarihli „Pravda” gazetesine verdikleri beyannameyi hatırlıyalım, akademikler bu mecburi beyannamede diyorlardı: „karşımızda duran meseleleri” biricik metod olan Marks-Engils-Lenin-Stalin metodu ile hall edeceğiz. Bu o demektir ki: Marks-Engil-Lenin-Stalin metodundan istifade ederek: akademik Orbeli, köpekler üzerinde kendi fiziolojik tecrübelerini yürüdecek, Tşuko, Tşusev, Vesnin, Hüseyinov binalar projesiii cızacak ve arhitektür fikrini ilerilededecekler, ressam akademik Grabar resimler çekecek, Kompozitör Kara-Karayev ve Şostakoviç Simfonyalar yazacak, akademik-yazıcı Şolohov romanlar yazacak, Tupolev tayyareler inşa edecek. v. s.

Bütün bu işler dialektik materiyalizm letoduna istinad edilerek görülecekmiş. Şimdi bakalım Marks bu „elimler elmini nasıl yarattı. Lenine göre, Marks dialektiki Hegelden materiyalizmi de Foyerbahdan aldı ve onları birleştirdi. Hem de sadece birleştirme ilk kifayetlenlenmedi, o onları „teshih” ederek birleştirdi, böylelikle dialektik materiyalizm meydana çıktı. Bu, elim kısaca, „diamat” adı altında meshurdur: onun metodlarından istifade ederek, çok fikirleşmeden büyük icadlar yapmak kalaydır, bütün filozofların nazariyelerini bir saiiyede kirli sabunlu suya çevirmek zor bir iş değil, onun yardımı ile cap ederse marksizmden de kaçılır, sonra tekrar-tekrar geri dönülür. Meselâ devrin taktikine göre: Şeyh Şamili en büyük demokrat diye kabul etmek sonra ise onu İngiltere ve Türkiyenin ağenti ve halk düşmanı diye damğalamak, filozof Haydar Hüseyinova Stalin mükafatı verib sonra geri allak, kendisini de zindana atmak, Aleksandr Nevskinin mezarını kazıp naşini çıkarmak, generalissimus Suvorovu kan içici Çar yaltağı göstermek, sonra ise onların adına ordeiler tesis etmek; Çarar zabitlerinin rütbelerini omuzlarının etekiyle birlikde kesmek sonra ise Çar rütbelerini kendi omuzlarına tama; veya kilise servetlerini çalmak kiliseleri kapatıp

bütün din hadimlerini kurşuna düzmek, dini halkın tiryaki diye adlandırmak, 25 yıldan sonra se „Allahsızlar cemiyetini” dağıtarak Rus ortodoks kilisesinin birinci sıtayışkârı icabında panislawist, panislamist, pangermanist v. s. olmağa diamat icaze veriyor.

İşte diamatın nasıl bir elim olduğu yukarıda gösterdiklerimizden bellidir. Yukarıda gösterdiğimiz gibi dialektik materyalizm üniversaldir, o insan yaşayışının bütün sahelerini ihate ediyor, başka bir ideolojinin sızması için hiçbir ışık yeri bırakmıyor. Dialektik materyalizmde esas mesele taffekkürün (fikriyatın) materya ile karşılıklı münasibetidir. Diamata göre materya primat, tefekkür ise pre-dikattır... Bunu Lenin „Materyalizm ve empiriokritisizm eserinde böyle izah ediyor: „Tefekkür materyanın bir fonksiyonudur” Hakikat ise bunun aksini gösterir. İnsan kendi düşüncesinin kudreti ile tabiatı ve iktisadiyeti değiştiriyor ve onlardan istifade edir. İctimai hayat geçmiş nesillerin elmi, manevi ve iktisadi muvaffakiyetlerinin üzerine kurulur.

Yalnız bu muvaffakiyetlere istinaden insaniyet ileriye biler. Materyanın, tefekkür üzeriide ki üstünlüğü nerede? „Temel ve üstyapı” nazariyesinin doğruluğu nerede? Bu nazariye'ye göre temel istehsal kuvvetleri ve ona uygun istehsal münasibetlerinden ibarettir. Bu temelin çökmesiyle üstyapı da yâni: tefekkür, elim, selsefe, maneviyat, ân'âne de çökmelidir. Ne zaman tarihte böyle bir hadise baş göstermiş? Nihayet dialektik hakkında bir kaç söz: Ma'lumdur ki, ilk olarak her şey geçir, her şey değişir” fikrini Yunan filozofu Heraklit ileri sürmüş, sonraları bu fikri Hegel inkaşaf etdirmiş. Bolşeviklerin inanclarına göre dialektiki esas kanunlarından biri: bir formanın, başka bir formaya geçmesidir. Harfi-harfine böyle deillir: „Bir forma kendine büsbütün zidd olan başka forma yaradır.”

Eyer cezalandırıcı Sovyet hanceri komünizm kendine büsbütün zidd olan hangi bir forma yaradardı, acaba? Şüphesiz ki bu forma bütün insanı hürriyetleri ihtiva eden komünizme daban-dabana zidd olan demokrasi olacaktı.

A. Fatalibeyli

EDEBİYAT SAHİFESİ

Toplayan: M. Musazade

(Geçen sayılarımızdan devam)

- b) Boyatılar
- c) Atalar sözü
- d) Tapmacalar

BOYATILAR

(Azerbaycan El Edebiyatından)

Çağıraram agam gel,
Ölmemişem sagam gel!
Boyunmda gem zenciri,
Yolunda dustagam 2) gel!

Azizinem neylim sana
Düşübdür meylim san.
Ben dönsem, yüzüm dönsün,
Sen dönsen neylim sana?

*

Dagların başı benem,
Topragı taşı benem.
Vatana kim ağlarsa
Gözünün yaşı benem.

Bir gül ektim divare
Bülbül onu sivare,
Yazı senle geçirdim,
Kışı kaldım avare

*

Ben aşikem Karabag, 3)
Kara salhım, Kar bag
Tahran cennete dönse,
Yaddan çıkmaz Karabag.

Azizinem ezelden, 4)
Deste tuttum hazelden,
Bilseydim vefan budur,
Dost olmazdım ezelden.

ATALAR SÖZÜ

Deveye söylediler boynun egridir, cevap verdi ki, ne-
rem düzdür ki, boynum düz olsun?!

*

Bir gül açmakla bahar olmaz!

*

Bey veren atın dişine bakmazlar.

*

Yakşılığa yakşılık, her kişinin işidir,
Yamanlığa yakşılık, er kişinin işidir.

*

Öz gözünde tir seçmiyen, özge gözünde tüy arar.

*

Meşe çakkalsız olmaz!

*

Köpekle dostolsan da
agacı elinden bırakma!

Yaman arvad, yaman komşu
yaman at,

Birin boşa, birin boşla,
birin sat,

*

Akılsız dostan, akıllı
düşman yakşıdır.

TAPMACALAR

(bilmeçeler)

Gelirdim Hetten,
Sesgeldiketten
Agzı gemikten,
Sakkalı etten.

*

Birce kırık fittaşı,
Yandırar dağı taşı
Alemi bezer, özü lüt gezer.

Tapmacaların cevabı gelecek nushamızdadır.

1) A. Dağlı 2-nci dünya müharibesi devrinde dogma yurduna vida ederek, milli mücadelemizde yakından iştirak eden yazıcılarımızdandır

2) Dustak, mebus

3) Azerbaycanda bir eyaletin adıdır.

4) Evvelden

VATAN!

Toplayan: E. Sultanzade

Etrafın bürüdü kara külekler.
kurudu bağında. güller çiçekler,
Ayrıldı yarından, nazlı melekler,
Üreklerde kaldı, bütün dilekler.

*

İnleyir kurbetde doğma evladın!
Dilinden düşmeyir, sevimli adın.
Ağlayır silmeyir, gözünün yaşın,
Arayır bulmayır, gohum kardaşın.

*

Vatanım men seni, sevirdim candan.
Korkuram düşmandan, tökülen kandan.
Azadlık isterem yeni dünyadan
Hakimler hakimi, Ulu tanrıdan.

*

Hesretinden düşdüm derde vereme,
Derman yoktur, kelbimdeki yarama.
İsteyirem gelim yeni ilhame,
Ellerim esir de gelmir keleme.

*

Vurlmuşum, senin âla gözüne,
Kara kaşlarına güller üzüne.
Ahu bakışına, şirin sözüne.
Azeri elinin güzel kızına.

*

Ölüm karşımdadır, halim naçaktır.
Kapılar bağlıdır, yollar uzaktır.
Sovyet kanunları mene yasaktır.
Sözleri yalandır, fikri alçaktır.

*

Elveda aşkımin, sevgi budağı,
Karanlık gecemin yanar çırağı,
Ağlayan anamın, umud dayağı
Azerin gelecek, Azad Bayrağı.

EL BAYATILARI

Ezziyem bu dağınan
el geder bu dağınan,
sene yahşı demezler
men ölsem bu dağınan.

*

Ezziyem düşen ağlar
Atından düşen ağlar,
fakır neçin ağlasın
Varından düşen ağlar.

*

Ezziyem neynim sene
düşüpdür meylim sene,
men dönsem üzüm dönsün
sen dönsen neynim sene.

*

Ezziyem dolu gözler
dağ başı dolu gözler,
yıktı Atam evini
sende ki dolu gözler.,

Ezziyem o güneyler
şeh düşmüş o güneyler,
yar-yara karşı gelse
Bayramın o gün eyler.

*

Ezziyem sene dağlar
yol geder sene dağlar,
bir gözüm özüm üçüçn
bir gözüm senede, ağlar.

*

Ezziyem birde men
doldur içim birde men,
kocaldım günüm geçti
cavan olmaram birde men.

*

Ezziyem düşen yeri
Atlanıp düşen yeri,
göz yaşım oda dönüp
yandırır düşen yeri.

*

Ezziyem günde men
kölgede sen günde men,
İlde kurban bir olar
sene kurban günde men.

*

Ezziyem üzüm sarı
Bağında üzüm sarı,
tutaydım yarın elinden
çekeydim özüm sarı.

*

Ezziyem kazan ağlar
Od yanar kazan ağlar,
ğerib elde ölenin
Gebrini kazan ağlar.

İçindekiler:

Sahife

Şey-UI -İslamzade Azərbaycanın sabik naziri Şey-UI İslamzade- nin Radio „Azadlık” vasitesiyle halkımıza müracaatı	1
E Sultanzade: Azərbaycanın matem günü	3
Kulam Azeri: M. C. Bagirovun yükselişi	7
Rıza Taki: „Hacı İlyasın“ Cinayetleri	9
A. Rüstem: Kremlin növbeti uydurması	11
Aydın Pûsic: Kırım Türklerinin sesi	13
A. Fatalibeyli: Komünizm-Utopidir	20
M. Musazade: Edebiyat sahifesi	27

